

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.363.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 17704 Pani Posłanki Moniki Rosy wraz z grupą posłów, w sprawie wyłączenia pracowników noclegowni i schronisk dla osób bezdomnych z programu dodatków motywacyjnych dla pracowników pomocy, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Podstawę prawną rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” stanowi art. 24 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem Rada Ministrów może przyjąć program dofinansowania wynagrodzeń oraz odprowadzonych od nich składek dla pracowników wskazanych w programie, zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, w tym wykonujących zadania określone w art. 18 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Zapewniam, że kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) dostrzega i docenia zaangażowanie wszystkich pracowników samorządowych. Przygotowując ww. program podjęto decyzję o skoncentrowaniu oferowanego w jego ramach wsparcia na od wielu lat niedostatecznie finansowanej realizacji zadań własnych samorządów z zakresu pomocy społecznej. Decyzja ta stanowiła gest wyjścia naprzeciw postulatowi pracowników pomocy społecznej wykonujących zadania określone w ustawie o pomocy społecznej, którzy zatrudnieni są w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej.

Należy podkreślić, że przekazane samorządom środki można wykorzystać na zwiększenie wynagrodzeń także innych pracowników samorządowych, przy uwzględnieniu struktury organizacyjnej danej jednostki oraz lokalnych potrzeb i priorytetów.

Brak możliwości przyznania dodatku motywacyjnego pracownikom noclegowni wynika z zasad realizacji programu, które określono w uchwale nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej na lata 2024–2027”.

Program przewiduje przyznanie dodatków motywacyjnych wyłącznie osobom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, wykonującym zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przepisami tego aktu jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są m.in. ośrodki wsparcia, w tym schroniska dla osób bezdomnych oraz schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

O objęciu programem nie decyduje wyłącznie wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, lecz również status organizacyjny pracodawcy. Podmioty, które nie funkcjonują jako jednostki organizacyjne pomocy społecznej prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie, nie kwalifikują się do udziału w programie.

Należy również wskazać, że zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej mogą zlecać realizację zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, udzielając im dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji tych zadań. Jeżeli jednostka samorządu terytorialnego nie zleci realizacji zadania innemu podmiotowi, wykonują je bezpośrednio jej jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

W konsekwencji do dodatku motywacyjnego nie są uprawnieni pracownicy podmiotów prowadzących noclegownie lub inne placówki na zasadach działalności gospodarczej albo statutowej, jeżeli podmioty te nie realizują zadania na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego.

Noclegownia jest placówką zapewniającą tymczasowe schronienie osobom w kryzysie bezdomności i realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Sam fakt ich wykonywania nie oznacza jednak automatycznego objęcia programem osób zatrudnionych w placówce. Decydujące znaczenie ma spełnienie określonych w programie przesłanek.

Informuję przy tym, że w MRPiPS nie prowadzi się statystyk ani analiz dotyczących dodatku motywacyjnego w podziale na poszczególne rodzaje placówek, w tym noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych czy ogrzewalnie. Kierownictwo resortu dysponuje wyłącznie informacjami o ogólnej liczbie pracowników, którym przyznano dodatek motywacyjny oraz o wysokości przekazanych środków w podziale na województwa.

Odnosnie do orzeczeń sądowych przyznających pracownikom prawo do dodatku motywacyjnego pomimo wcześniejszej odmowy jego wypłaty należy wskazać, że do chwili udzielenia niniejszej odpowiedzi zapadło pojedyncze rozstrzygnięcie tego rodzaju.

W ocenie kierownictwa MRPiPS Rada Ministrów ani minister wykonujący jej uchwałę nie mają obowiązku objęcia programem wszystkich pracowników jednostek samorządowych w celu zapewnienia jednolitego poziomu wynagrodzeń. Administracja rządowa może kierować wsparcie finansowe do wybranych grup pracowników, jeżeli charakter wykonywanych przez nich zadań uzasadnia jego udzielenie.

Program ma charakter aktu prawa wewnętrznego i nie stanowi źródła powszechnie obowiązującego prawa. Uchwała Rady Ministrów nie jest źródłem prawa pracy w rozumieniu art. 9 Kodeksu pracy i nie może kreować roszczeń po stronie pracowników jednostek nieobjętych zakresem programu, nie stanowi też aktu wykonawczego wydanego na podstawie ustawowego upoważnienia, o którym mowa w art. 9 Kodeksu pracy. Uchwała nie może stanowić zatem samodzielnej podstawy dochodzenia roszczeń przez pracowników jednostek niepodlegających administracji rządowej.

Jednocześnie należy zauważyć, że indywidualny spór między stronami postępowania rozstrzyga sąd pracy. Wydany wyrok wywołuje skutki prawne wyłącznie w odniesieniu do uczestników sporu i nie stanowi wiążącej wykładni prawa dla innych podmiotów, ani innych spraw.

Niezależnie od tego, kierownictwo resortu na bieżąco monitoruje sytuację dotyczącą wynagradzania pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/